

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Ніжинського державного
університету імені Миколи Гоголя
Олександр САМОЙЛЕНКО

Наказ № 147 від 30.08.2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ про кафедру Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

1. Загальні положення

1.1 Положення «Про кафедру Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя» (далі – Положення) розроблене відповідно до чинного законодавства України і є документом, який регламентує діяльність кафедр Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (далі – НДУ ім. М. Гоголя, Університет). Кафедра у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статутом Університету, положенням «Про організацію освітнього процесу в НДУ ім. М. Гоголя», що затверджене Вченою радою Університету, наказами ректора Університету, рішеннями Вченої ради Університету, рішеннями ректорату, вчених рад факультетів (інституту), розпорядженнями декана (директора), цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами, у тому числі положенням «Про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя та укладання з ними трудових договорів (контрактів)».

1.2 Кафедра – це базовий структурний підрозділ Університету, що провадить освітню, методичну, наукову та організаційну діяльність за певною спеціальністю (освітньою програмою, спеціалізацією) чи міжгалузевою групою спеціальностей. До складу кафедри входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання.

1.3 Кафедра створюється, реорганізується та ліквідується за рішенням Вченої ради університету, на підставі якого видається відповідний наказ ректора університету.

1.4 Кафедра підпорядковується деканові факультету (директорові інституту), до складу якого вона входить за штатним розписом Університету.

1.5 Діяльність кафедри здійснюється на підставі Статуту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, перспективного та річного планів роботи кафедри, які охоплюють функції й напрями, зазначені в п. 2 цього Положення.

Плани роботи кафедри розробляються на основі «Концепції стратегічного розвитку НДУ імені Миколи Гоголя», планів роботи Університету і факультету (інституту) та обговорюються й затверджуються на засіданні кафедри.

2. Основні напрями та функції діяльності кафедри

2.1. Основними напрямками діяльності кафедри є:

- навчальна робота;
- методична робота;
- виховна робота;
- організаційна робота;
- наукова робота;
- міжнародна діяльність;
- профорієнтаційна діяльність тощо.

2.2 Основні функції кафедри

2.2.1 У навчальній роботі:

- забезпечення якості освітнього процесу відповідно до стандартів вищої освіти та нормативних документів з організації освітнього процесу;
- сприяння впровадженню кращого світового досвіду, активних і пасивних, інтерактивних та інноваційних видів викладання, забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців;
- використання дистанційних та on-line технологій в освітньому процесі;
- участь в узгодженні розкладів навчальних занять, заліків і екзаменів та контроль за змінами в розкладі навчальних занять;
- контроль якості навчання здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів, які забезпечує кафедра; аналіз результатів поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації; організація та контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- керівництво підготовкою курсових, кваліфікаційних (дипломних) робіт (проектів);
- організація та керівництво практиками;
- залучення в межах повноважень кафедри до викладацької діяльності провідних фахівців-практиків і вчених;
- облік і контроль успішності та відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти: моніторинг ведення журналів обліку роботи академічних груп, аналіз результатів успішності та вживання заходів для підвищення якості навчання та навчальної дисципліни здобувачів вищої освіти;
- методичне забезпечення та участь в організації проведення контролю залишкового рівня знань здобувачів вищої освіти, у тому числі ректорського контролю з освітніх компонентів, які забезпечує кафедра
- розробка пропозицій щодо удосконалення методів оцінювання якості освітнього процесу;
- участь викладачів кафедри в роботі екзаменаційних комісій;
- участь у міжнародних програмах академічної мобільності здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників;
- сприяння обміну педагогічним досвідом між кафедрами в межах Університету та між закладами освіти.

2.2.2 У методичній роботі:

- розробка навчально-методичної документації згідно з положеннями “Про комплекс навчально-методичного забезпечення освітньої програми в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя”, “Про організацію освітнього процесу” та ін.

- формування й періодичне оновлення напрямів досліджень, у межах яких визначається тематика кваліфікаційних (дипломних) робіт (проектів);

- розроблення та застосування засобів діагностики змісту і якості навчання (тестові завдання, завдання для модульних контрольних робіт, екзаменаційні білети тощо) та систем оцінювання рівня знань;

- підготовка підручників, навчальних посібників, інших навчальних та навчально-методичних видань із освітніх компонентів, які забезпечує кафедра;

- розробка та застосування прогресивних методів, новітніх методик, інформаційних та інноваційних технологій навчання;

- формування планів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та контроль за їх виконанням.

2.2.3 У науковій роботі:

- проведення наукових досліджень із найважливіших теоретичних соціально-економічних і науково-технічних проблем за профілем кафедри на основі бюджетного, госпдогвірного та грантового фінансування;

- обговорення завершених науково-дослідних робіт, формування науково-технічних звітів;

- впровадження результатів наукових досліджень в освітній процес;

- організація науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, залучення їх до наукової та дослідницької роботи кафедри;

- проведення науково-методичних семінарів (секцій);

- участь в організації конференцій, виставок, круглих столів, форумів, тренінгів тощо;

- створення та розвиток наукових шкіл;

- розгляд дисертацій, представлених до захисту, контроль за дотриманням термінів захисту дисертацій докторів філософії та докторів наук;

- організаційне забезпечення з підготовки та видання наукових публікацій (монографії, статті в наукових журналах, тези наукових конференцій тощо);

- рецензування монографій, підручників, навчальних посібників, словників, довідників, дисертацій, авторефератів, наукових статей, наукових проектів та звітів тощо;

- керівництво науковою роботою здобувачів вищої освіти, які беруть участь у виконанні НДР кафедри, студентських наукових гуртках, наукових конференціях, семінарах та олімпіадах, безпосереднім організатором яких є кафедра.

2.2.4 В організаційній роботі:

- участь у формуванні кадрового складу кафедри;

- розподіл та схвалення навчального навантаження з освітніх компонентів, які забезпечує кафедра;

- забезпечення освітнього процесу в поєднанні з науково-дослідною діяльністю його учасників;

- проведення профорієнтаційної роботи зі вступниками, кураторство, підтримання зв'язків з випускниками;
- співробітництво з іншими кафедрами Університету, кафедрами закладів вищої освіти України та зарубіжних університетів в освітній, навчально-методичній, науково-дослідній роботі;
- вивчення, узагальнення й поширення досвіду роботи кращих науково-педагогічних працівників, наставництво та допомога викладачам-початківцям в оволодінні професійною майстерністю;
- оприлюднення результатів діяльності кафедри на інформаційних стендах та на вебсторінці кафедри сайту Університету; участь науково-педагогічних працівників кафедри в роботі експертних рад, комісій, робочих груп Міністерства освіти і науки України, інших органів забезпечення якості освіти, спеціалізованих радах із захисту дисертацій тощо;
- провадження іншої, що не заборонена законодавством України, діяльності, пов'язаної із завданнями кафедри та Університету.

2.2.5 У виховній роботі:

- здійснення комплексу заходів, спрямованих на виховання високорозвиненої особистості в душі українського патріотизму й поваги до Конституції України в умовах розвитку української державності;
- формування пропозицій щодо призначення кураторів (наставників) академічних груп;
- участь у підвищенні культурно-освітнього рівня студентської молоді;
- реалізація заходів щодо дотримання здобувачами вищої освіти законодавства України, морально-етичних норм поведінки як в Університеті, так і за його межами, дотримання правил внутрішнього розпорядку та академічної доброчесності.

2.2.6 У міжнародній діяльності:

- вивчення міжнародного досвіду підготовки фахівців за профілем кафедри з подальшим використанням в освітньому процесі;
- презентація діяльності та досягнень на міжнародному рівні;
- участь науково-педагогічних працівників у програмах академічної мобільності;
- підготовка та реалізація міжнародних освітніх проєктів, програм, конференцій, семінарів тощо.

3. Організаційна структура та управління кафедрою

3.1 Структура, кількісний та якісний склад кафедри визначаються характером її спеціалізації, кількістю та змістом дисциплін, що викладаються, обсягом навчального навантаження, складністю та обсягом науково-дослідної роботи, іншими чинниками.

3.2 Штатний розпис науково-педагогічних працівників кафедри та структура кафедри затверджуються ректором Університету. До складу кафедри можуть входити навчальні (наукові) лабораторії, кабінети та інші підрозділи, які забезпечують освітній процес та наукову діяльність.

3.3 Структурні підрозділи кафедри у своїй діяльності керуються відповідними положеннями. Положення про структурні підрозділи кафедри розробляються та затверджуються в установленому порядку.

3.4 У складі кафедри, яка забезпечує освітній процес за різними напрямками, можуть формуватися секції.

3.5 Права і обов'язки завідувача кафедри та працівників кафедри визначаються Статутом Університету, цим Положенням та відповідними посадовими інструкціями.

3.6 Керівництво кафедрою здійснює завідувач кафедри, який не може перебувати на посаді більш як два строки.

3.7 Завідувач кафедри повинен мати науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання відповідно до профілю кафедри. Завідувач кафедри обирається за конкурсом таємним голосуванням Вченою радою Університету строком на п'ять років з урахуванням пропозицій кафедри. Ректор Університету укладає із завідувачем кафедри контракт.

3.8 Завідувач кафедри забезпечує організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, здійснює контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною та науковою діяльністю викладачів.

У своїй діяльності завідувач кафедри керується чинним законодавством України, Статутом Університету, наказами ректора, а також обов'язками, покладеними на нього ректором і деканом факультету (директором інституту) відповідно до посадових обов'язків. Завідувач кафедри підпорядковується безпосередньо декану факультету (директору інституту), до складу якого він входить. Завідувач кафедри може делегувати частину своїх повноважень своєму заступнику.

На період відсутності завідувача кафедри (відпустки, хвороба, відрядження тощо) обов'язки завідувача виконує особа, призначена наказом ректора Університету.

3.9 З питань діяльності кафедри завідувач має право звертатись до ректора, проректорів, керівників структурних підрозділів Університету в межах їх компетенції.

3.10 Завідувач кафедри бере участь у роботі органів управління Університетом, де обговорюються й вирішуються питання діяльності кафедри.

3.11 Завідувач кафедри несе особисту відповідальність за діяльність кафедри за всіма напрямками. Індивідуальний робочий план завідувача кафедри затверджує декан (директор) факультету (інституту). Терміни і форми звітування завідувача про роботу кафедри, яку він очолює, та виконання умов контракту визначаються ректором університету.

3.12 До штатного складу кафедри входять професори, доценти, старші викладачі, викладачі, асистенти та ін. співробітники, обрання яких здійснюється згідно з Порядком проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя та укладання з ними трудових договорів (контрактів).

3.13 Колегіальним органом управління кафедри є її засідання. Головою на засіданні кафедри, як правило, є її завідувач.

Присутність на засіданні кафедри є обов'язковою для всіх науково-педагогічних працівників кафедри, за виключенням відсутності з поважних причин (відпустки, хвороба, відраджень тощо).

На засіданнях кафедри розглядаються питання її діяльності та розвитку, заміщення вакантних посад, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, звіти аспірантів і докторантів тощо.

За рішенням кафедри деякі питання кафедри можуть вирішуватися шляхом таємного голосування.

3.14 Засідання кафедри проводяться відповідно до річного плану роботи не рідше як один раз на місяць; на засідання кафедри можуть бути запрошені викладачі-сумісники, працівники інших кафедр, інших закладів вищої освіти, а також працівники науково-дослідних інститутів, підприємств, організацій та установ.

3.15 Засідання кафедри вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її складу. Рішення кафедри приймаються простою більшістю голосів відкритим або таємним (за потреби) голосуванням.

3.16 Засідання кафедри оформляється протоколом за підписами голови та секретаря.

3.17 Кафедра звітує про свою діяльність деканові факультету (директорові інституту), навчально-методичному відділу та ін. структурним підрозділам за напрямками роботи.

3.18 З метою успішного виконання завдань і функцій кафедра має право мати у своєму розпорядженні службові приміщення з відповідним матеріально-технічним оснащенням.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення кафедри

4.1 Кафедра зобов'язана розробляти та зберігати у своїх робочих приміщеннях документацію згідно з нормативною базою університету.

5. Прикінцеві положення

5.1 Положення «Про кафедру Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя» затверджується Вченою радою Університету. Зміни й доповнення до положення «Про кафедру Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя» затверджуються Вченою радою Університету та набувають чинності наказом ректора Університету.

5.2 Кафедра ліквідується або реорганізується за наказом ректора університету на підставі рішення Вченої ради університету.

**Схвалено Вченою радою Університету
30 серпня 2022 р., протокол № 2**